

Славетні українці

ГІРСЬКОЇ ОРЛИЦІ ПОЛІТ

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА – ВИДАТНА УКРАЇНСЬКА ПИСЬМЕННИЦЯ. ЗА СВОЮ БІЛЬШ ЯК ПІВВІКОВУ ПИСЬМЕННИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ВОНА СТВОРИЛА РЯД ВИСОКОХУДОЖНІХ ТВОРІВ, У ЯКИХ ЗМАЛЮВАЛА ЖИТТЯ БУКОВИНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА ТА ІНТЕЛІГЕНЦІЇ. ПОВІСТІ Й ОПОВІДАННЯ КОБИЛЯНСЬКОЇ ПРОЙНЯТІ ПАЛКОЮ ЛЮБОВ'Ю ДО ПРАЦЬОВИТИХ ЛЮДЕЙ, БАЖАННЯМ БАЧИТИ РІДНИЙ НАРОД ВОЗЗ'ЄДНАНИМ, ВІЛЬНИМ І ЩАСЛИВИМ.

Світогляд Ольги Кобилянської формувалася під впливом творів Тараса Шевченка, Івана Франка, дружніх стосунків з Осипом Маковеєм, Лесею Українкою, Михайлом Павликом, Володимиром Гнатюком, Петком Тодоровим.

Окрему сторінку в житті письменниці займає дружба і співпраця на ниві рідної культури з нашим земляком, етнографом і фольклористом Володимиром Гнатюком. Відомо, що вчений багато робив для того, щоб полегшити скрутне становище багатьох письменників, зокрема організовував збір коштів для матеріальної допомоги. Про це так згадує у своєму листі Ольга Кобилянська до Осипа Маковея 13 вересня 1898 року: «Писав до мене Гнатюк і просив, щоб і я займалася збиранням складок чи

там грошей на літераторів».

Особисте знайомство Ольги Кобилянської з Володимиром Гнатюком відбулося у Львові 30 жовтня 1898 року, коли вона брала участь в святкуванні 25-літнього ювілею літературної та громадської діяльності Івана Франка. Головою ювілейного комітету був наш велеснівець Володимир Гнатюк.

Сама письменниця у своїх спогадах про Франкове свято «Пророцтва» пише так: «На ювілеї було багато привітань. Говорили: Володимир Гнатюк, Наталія Кобринська та інші...» На згадку про це свято сфотографувалися з Іваном Франком його друзі, в тому числі Ольга Кобилянська та Володимир Гнатюк. Ця фотографія експонується у першій кімнаті нашого музею вже 45 років.

Ольга Кобилянська у листі до видатного новеліста Василя Стефаника 12 листопада 1898 року пише: «Я поїхала в неділю поспішним потягом і була на ювілеї Франка. Сей мені найбільше подобався. Промови були гарні, живі, а він сам найкраще говорив... На другу днину зрання ходили літерати до «Бесіди» на нараду, щоб зав'язати «Видавничу спілку» («Українсько-руську видавничу спілку». прим. Авт). Щось вийшло таке, що мають люди — хто хоче вкладати якісь капітали, друкувати відтак твори літерацькі, знаходити знов своє і т. п. Гнатюк написав би Вам о тім. Але я не знаю...»

З ініціативи Володимира Гнатюка у Львові 12 листопада 1898 року було засновано «Українсько-руську видавничу спілку», секретарем якої він був аж до літа 1912 року. В її першій серії «Беллетристика» наш земляк видає збірку творів Ольги Кобилянської «Покора та інші оповідання» (Львів, 1899).

Про те, що письменниця зверталася до Володимира Гнатюка

у справі видання її творів, засвідчують її листи. Зокрема, від 24 січня та 21 липня 1901 року, 4 грудня 1903 року, 18 лютого, 12 квітня, 14 та 21 травня, 9 червня 1905 року.

1905 року Володимир Гнатюк в «Українсько-руській видавничій спілці» видає другу збірку творів Ольги Кобилянської під назвою «До світла. Новели і нариси» та одночасно пише рецензію на це видання, яку публікує на 270-й сторінці IX книги XXXI тому «Літературно-наукового вісника» за 1905 рік.

На честь ювілею письменниці в нашому музеї проведено низку заходів.

Остап ЧЕРЕМШИНСЬКИЙ,
засновник і директор
етнографічно-меморіального
музею Володимира Гнатюка,
заслужений працівник
культури України.

Романа ЧЕРЕМШИНСЬКА,
старший науковий
співробітник музею, відмінник
освіти України.

с. Велеснів Монастириського району.